

igen. I öfrigt låta de sig ej falla besvärligt att vara allestädes med uti hushålls sysslor. Jag såg med nöje, huru äfven de förnämare, ja sjelfva Gouvernörens döttrar klädde sig rätt och slätt, krusade ej mycket ut sig, lupo allestädes i husen både i källare och kök såsom pigor att se efter, det allt riktigt tillgick, och buro tillika sin söm med sig.»

Det goda intryck, som Kalm erhöll genom sin första bekantskap med »fruntimret» i Montreal, bibehöll han i det stora hela taget, om han också på andra orter inom kolonien kunde finna företeelser, som icke helt och hållet gingo i samma riktning.

Såsom bevis på den sociala jämlikheten anför han, att i Canada gingo både bondhustrur och bondpigor med natt-tyg, hvilket mest var uppsatt, men ibland ock nedhängande; — — — frampå halsen hängde gemenligen ett silfverkors. »En del voro rätt flitige, dock så såg jag ock ibland dem, de som ej besvärade sig mer än de Engelske, suto på en stol, sågo i vädret, pratade utan återvändo och gjorde intet. Då de hade något att göra inne och vandrade omkring från ett ställe i rummet till det andra gingo de mest, hälst de ogifta, och gnolade på någon visa, deraf inga ord hördes så ofta, som l'amour och coeur.»

Jag tillåter mig här att afbryta den ärade resebeskrifvaren för att gärna medgifva, att denna sista tafla af kvinnlig id, som han upprullar för oss, väl icke har samma tilldragande karakter som hans första skildringar af det canadensiska fruntimret, men att den i alla fall kan sägas måla ett tillstånd af en viss idyllisk anda, om ock i adertonde seklets smak. Det är hvarken hos dekadensens hetärer eller hos revolutionens månader som man träffar de anförda orden ständigt på läpparne.

Kalm fortsätter vidare med sin skildring sålunda: »På landet syntes den seden ofta brukelig, att då mannen fick några förnåma främmande och satt med dem till bords, stod hustrun bak för hans stol och passade upp; men i städerna hade qvinfolken mer att säga. De ville gerna råda så mycket som mannen om ej mera.»

Såsom ett tidigt lagstiftnings erkännande af kvinnans själfbestämningssrätt må det meddelas, att hon vid fyllda 26 år kunde ingå äktenskap utan giftomans samtycke, visserligen en sen själfständighet inom ett samhälle, där äktenskapen ingingos vida tidigare än i Europa, men likafullt ett prerogativ att beakta under detta tidevarf med dess sedvänjor. Under sina vidare fortsatta iakttagelser kommer Kalm till det resultat, »att fruntimret i Canada var i gemen af 2 slag, det ena, som var hemma från Frankrike och sedan flytt hit öfver; det andra som var födt här i landet. Det förra hade alla den Franska Nation medfödda behageligheter; de infödde kunna åter delas i 2 slag, nemligen i dem från Quebec, och dem från Montreal. De Quebecska gäfvu neppeligen efter de infödda Franska uti belevfvenhet, emedan de hafva öfverflödigt tillfälle att en tid hvart år pläga umgänge med en hop Franska Herrar och Fruar, som hvar sommar med Konungens skepp komma hit öfver, förblifva här några veckor och sedan färdas öfver till Frankrike igen; men till Montreal